

1991. – 30 godina poslije

OKRUGLI STOL (ONLINE)

Hrvatski institut za povijest

Zagreb, srijeda 15. prosinca 2021.

raspravu možete pratiti na YouTube kanalu
Hrvatskog instituta za povijest

www.youtube.com/HIPZagreb

SRIJEDA, 15. PROSINCA 2021.

12:00 Pozdravne riječi

Dr. sc. Ante Nazor, HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI
CENTAR DOMOVINSKOG RATA

Političke okolnosti uoči i nakon proglašenja suverene i
samostalne Republike Hrvatske 25. lipnja 1991.

Izv. Prof. dr. sc. Ivica Miškulin, HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE
Prema kompromitaciji

Dr. sc. Domagoj Knežević, HRVATSKI INSTITUT ZA POVIJEST
Mirovna konferencija o Jugoslaviji u Den Haagu –
međunarodnopravna verifikacija hrvatskog razdruživanja i
politička bitka za suverenu Hrvatsku

Dr. sc. Jakov Žižić, HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE
Utjecaj Franje Tuđmana u stvaranju hrvatske politike prema
Jugoslavenskoj narodnoj armiji (1990. – 1991.)

Dr. sc. Darjan Godić, HRVATSKI INSTITUT ZA POVIJEST
Sudionici rata. Od srpske oružane pobune do sarajevskog
primirja

Diskusija

Dr. sc. Ante Nazor

Političke okolnosti uoči i nakon proglašenje suverene i samostalne Republike Hrvatske 25. lipnja 1991.

U izlaganju ću navesti pregled važnijih događaja u Hrvatskoj tijekom 1990. i 1991., koji su omogućili da Sabor Republike Hrvatske 25. lipnja 1991. donese Ustavnu odluku o suverenoj i samostalnoj Republici Hrvatskoj. Istodobno, upozorit ću na političke i diplomatske okolnosti u kojima je donesena takva odluka, odnosno na reakciju „međunarodne zajednice“ na pokušaj osamostaljenja Republike Hrvatske (i Slovenije), kao i na reakciju predstavnika tadašnje Europske zajednice nakon proglašenja hrvatske samostalnosti. Pritom ću se posebno osvrnuti na izlaganja predstavnika savezne vlasti u Hrvatskom saboru uoči donošenja spomenute Ustavne odluke, kojom je započeo proces razdruživanja Hrvatske od Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Izv. Prof. dr. sc. Ivica Miškulin

Prema kompromitaciji

Heterogeni politički entitet znan pod skupnim nazivom međunarodna zajednica u krizu raspadajuće druge jugoslavenske države aktivno se uključio u proljeće 1991. Pritom je bio vođen različitim motivima, od konkretnih geopolitičkih interesa pojedinih država do visoko načelnih stavova pojedinih najvažnijih međunarodnih organizacijama o budućnosti ovog prostora, humanitarizmu i slično. Uglavnom su učinci intervencije međunarodne zajednice tijekom 1991. bili nepovoljni (i to ne samo s uskog hrvatskog stajališta): neprepoznavanje ili nevoljkost prepoznavanja ključnog uzročnika rata, širenje humanitarne krize i masovna stradanja civilnog stanovništva te brojni oblici neprincipijelnih pritisaka i zakulisnih dogovora. Izlaganje ću završiti ocjenom intervencije međunarodne zajednice na kraju 1991.

Dr. sc. Domagoj Knežević

Mirovna konferencija o Jugoslaviji u Den Haagu – međunarodnopravna verifikacija hrvatskog razdruživanja i politička bitka za suverenu Hrvatsku.

U Den Haagu je 7. rujna 1991. započela Mirovna konferencija o Jugoslaviji u Den Haagu i čiji je pokrovitelj bila Europska zajednica. Konferencija se održavala u ozračju daljnje eskalacije oružanih napada Jugoslavenske narodne armije, Srbije, Crne Gore i srpskih pobunjenika na Republiku Hrvatsku unatoč potpisivanju Brijunske deklaracije i brojnih sporazuma o uspostavi primirja. U izlaganju će se ukratko govoriti o tijeku Konferencije i njezinim glavnim političkim akterima, ali i o najbitnijim implikacijama na položaj Republike Hrvatske.

Dr. sc. Jakov Žižić

Utjecaj Franje Tuđmana u stvaranju hrvatske politike prema Jugoslavenskoj narodnoj armiji (1990. – 1991.)

U radu će se analizirati utjecaj Franje Tuđmana u stvaranju hrvatske politike prema JNA u razdoblju od uspostave demokratski izabrane vlasti do početka faze totalnog rata. Podrobno će se objasniti kontekst i tijek procesa odlučivanja, stajališta i preferencije glavnih aktera uključenih u odlučivanje te ishodi odlučivanja. Analizom će se utvrditi koliko su konkretne odluke na području politike prema JNA bile u skladu sa stajalištima i preferencijama Franje Tuđmana te će se identificirati glavni čimbenici Tuđmanova utjecaja u stvaranje hrvatske politike prema JNA. Autor će se u radu služiti dostupnom dokumentarnom građom i podacima iz intervjuva s akterima koji su sudjelovali u donošenju odluka o hrvatskoj politici prema JNA.

Dr. sc. Darjan Godić

Sudionici rata. Od srpske oružane pobune do sarajevskog primirja

U izlaganju će se u osnovnim crtama na temelju izvorne arhivske građe i relevantne literature prikazati organizacija, strategija i djelovanje Jugoslavenske narodne armije i pobunjenih Srba s jedne te oružanih formacija Republike Hrvatske s druge strane. Izlaganje ove teme ograničeno je na početak srpske pobune u kolovozu 1990. i potpisivanje primirja u Sarajevu početkom siječnja 1992.